

SYLABUS
dotyczy cykliów kształcenia: 2021-2023, 2022-2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/ MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	DIAGNOZA I TERAPIA JĄKANIA
Nazwa jednostki realizującej kierunek studiów podyplomowych	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot/ moduł	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa studiów podyplomowych	logopedia
Poziom kształcenia	studia podyplomowe
Semestr studiów/ kursu	rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język kształcenia	polski
Koordinator	dr Wanda Kostecka
Imię i nazwisko osoby prowadzącej/ osób prowadzących	dr Wanda Kostecka mgr Urszula Wojnarowska-Curyło

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Praktyki	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
15	12							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku)

Wykład: Zaliczenie bez oceny + egzamin

Ćwiczenia: zaliczenie na ocenę

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość etapów kształtowania się mowy dziecka, elementarna wiedza z zakresu psychologii rozwojowej i klinicznej

**3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY
DYDAKTYCZNE**

3.1. Cele przedmiotu/ modułu

C1	zdobycie przez słuchaczy wiadomości z zakresu przyczyn powstawania jąkania, metod diagnozowania oraz metod terapii;
C2	nabycie umiejętności terapii osób jękających przy użyciu różnych metod – w zależności od osobowości pacjenta, środowiska, wieku, możliwości itd.; wykształcenie umiejętności programowania terapii osób z zaburzeniami płynności mówienia;
C3	wykształcenie w słuchaczach wrażliwości na problemy osób jękających się.

3.2. Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu/ modułu	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
EK_01	Słuchacz/ka zna przyczyny i objawy zaburzeń płynności mówienia, zna różne metody diagnozowania dzieci i dorosłych; zna metody terapii jąkania i gielkotu, zna mechanizm działania, zalety i skutki uboczne zabiegów terapeutycznych stosowanych w logopedii, w tym rezultaty terapii grupowej i indywidualnej oraz różnych metod; słuchacz rozumie zasady funkcjonowania sprzętu i aparatury stosowanych w korekcji jąkania (m.in. echokorektor, programy komputerowe itp.)	K_Wo1
EK_02	Słuchacz/ka podejmuje działania diagnostyczne, profilaktyczne, terapeutyczne i edukacyjne odpowiadające potrzebom pacjentów z zaburzeniami płynności mówienia i ich rodzin;	K_Uo1
EK_05	Słuchacz/ka podejmuje terapię logopedyczną w zakresie terapii niepłynności mowy, stosując przy tym różnorodne metody, sprawnie posługuje się sprzętem i aparaturą stosowanymi w terapii jąkania, zwłaszcza echokorektorem; formułuje plan terapii odpowiadającej potrzebom pacjenta, jego otoczenia oraz grupy społecznej, w której pacjent funkcjonuje	K_Uo3
EK_07	Słuchacz/ka zachowuje się w sposób profesjonalny, przestrzega zasad etyki zawodowej; jest wrażliwy/a na problemy osób jąkających się; dostrzega problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, wykazuje się empatią w stosunku do osób z niepłynnościami mowy	K_Ko3

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Pojęcie jąkania – różne ujęcia definicyjne; typologia jąkania i innych zaburzeń płynności mowy.
Przyczyny jąkania (psychologiczne, rozwojowe, organiczne i in.).
Diagnoza logopedyczna – metody diagnostyczne (m.in. diagnoza jąkania się wg Kwestionariusza Niepłynności Mówienia i Logofobii Z. Tarkowskiego, diagnoza wg Kwestionariusza Cooperów do Oceny Jąkania – M. Chęciek).
Diagnoza różnicowa zaburzeń płynności mowy.
Gielkot i rozwojowa niepłynność mowy – charakterystyka objawów.
Problemy osób jąkających się, otoczenie (środowisko życia) tych osób, oddziaływanie terapeutyczne otoczenia.
Procedura postępowania logopedycznego w terapii osób z zaburzeniami płynności mowy.
Pogramy terapii osób jąkających się. Kwestionariusz Cooperów Oceny do Jąkania.
Metody terapii jąkania: echokorekcja, metoda Zofii Engel, program I. Wygotskiej. Metoda ks. S Wilczewskiego; farmakoterapia w terapii jąkania.
Dokumentacja logopedyczna pacjentów z zaburzeniami płynności mowy.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Diagnoza jąkania. Jąkanie a inne zaburzenia płynności mowy.
Procedura postępowania logopedycznego w jąkananiu.
Metody terapii osób jąkających się.
Terapia osób jąkających się - analiza nagrań wideo.
Próby układania programów terapii – terapia grupowa i indywidualna.
Profilaktyka w zakresie niepełności mówienia, w tym jąkania się.

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład:

- wykład,
- prezentacja multimedialna,
- filmy instruktażowe

Ćwiczenia:

- pogadanka,
- metody problemowe,
- ćwiczenia z echo korektorem,
- ćwiczenia indywidualne

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

EK (efekt uczenia się)	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01	Test egzaminacyjny; Obserwacja ciągła w czasie ćwiczeń	W Ćw.
EK_02	Test egzaminacyjny Obserwacja ciągła w czasie ćwiczeń, wykonywanie zadań; Ocena przygotowanego planu terapii; ocena z ustnego kolokwium z metod terapii	W Ćw.
EK_03	Test egzaminacyjny Obserwacja w czasie wykonywania ćwiczeń w grupach; Ocena przygotowanego planu terapii; ocena z ustnego kolokwium z metod terapii	W Ćw.
EK_04	Test egzaminacyjny Obserwacja wykonywanych w czasie ćwiczeń zadań	W Ćw.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Egzamin: zaliczenie testu egzaminacyjnego.

Egzamin pisemny oceniany w skali: bdb, +db, db, +dst, dst, ndst

Na ocenę: bardzo dobrą – 100%-91% poprawnych odpowiedzi,

plus dobrą – 85%- 90% poprawnych odpowiedzi,

dobłą – 75%-84% poprawnych odpowiedzi,

plus dostateczną – 70-74% poprawnych odpowiedzi,

dostateczną – 60-69% poprawnych odpowiedzi,

niedostateczną – poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

Ćwiczenia – ocena z ćwiczeń jest wypadkową następujących elementów:

- obecność na zajęciach,
- aktywny udział w zajęciach i przygotowanie do zajęć (czytanie zalecanej literatury),
- zaliczenie ustnego kolokwium z metod terapii jąkania.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY SŁUCHACZA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	12 Ć + 15 W
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	
• przygotowanie do zajęć,	15
• przygotowanie do egzaminu,	15
• inne (ćwiczenia indywidualne z programami multimedialnymi)	5
• studiowanie literatury przedmiotu	15
SUMA GODZIN	80
Sumaryczna liczba punktów ECTS:	3

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

Wymiar godzinowy:	Nie dotyczy
Zasady i formy odbywania praktyk:	Nie dotyczy

LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Chęciek M., 2010, *Jąkanie. Diagnoza – terapia – program*, Kraków.
- Tarkowski Z., 1999, *Jąkanie*, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

- (red.) Gałkowski T., Jastrzębowska G., 1999, *Logopedia. Pytania i odpowiedzi*, Opole.
- Adamczyk B., 1993, *Terapia jąkania metodą „Echo”*, [w:] *Diagnoza i terapia zaburzeń mowy*, red. T. Gałkowski, Z. Tarkowski, T. Zaleski, Lublin, str. 141-155.
- Byrne R., 1989, *Pomówmy o zaciananiu*, Warszawa.
- Carl W. Dell Jr, 2008, *Terapia jąkania u dzieci w młodszym wieku szkolnym*, Kraków.
- Chęciek M., 1993, *Jąkanie*, [w:] *Diagnoza i terapia zaburzeń mowy*, red. T. Gałkowski, Z. Tarkowski, T. Zaleski, Lublin, str. 125-140.
- Chęciek M., 1997, *Etapy terapii w „Zmodyfikowanym Programie Psychofizjologicznej Terapii Jąkających się”*, „Logopedia”, t. 24.
- Chęciek M., 1999, *Rola samogłosek w terapii jąkających się*, „Logopedia”, t. 26.
- Chęciek M., 2001, *Kwestionariusz Cooperów do Oceny Jąkania. Zarys terapii*, Lublin.

- Chęciek M., 2004, *Techniki przedłużonego mówienia oraz delikatnego startu mowy wciąż aktualne*, „Śląskie Wiadomości Logopedyczne” nr 7, str. 41-45.
- Guitar B., Conture E.G. Dziecko, które się jąka, The Suttering Foundation of America, Katowice 2012.
- Kamińska D., 2010, *Wspomaganie płynności mowy dziecka – profilaktyka, diagnoza i terapia jąkania wczesnodziecięcego*, Kraków.
- Kostecka W., 2000, *Dziecko i jąkanie*, Lublin.
- Kostecka W., 2004, *Zintegrowany program terapii osób jękających się*, Lublin.
- Kostecka W., 2006, *Giełkot – studium przypadku*, Lublin.
- Mitrinowicz-Modrzejewska A., 1952, *Jąkanie. Przyczyny i leczenie*, Warszawa.
- Smul M., Tarkowski Z., 1988, *Giełkot*, Warszawa.
- Spitzer M., 2008, *Jak uczy się mózg*, Warszawa.
- Szelaż E., 1996, *Neurobiologiczne korzenie jąkania*, „Biuletyn PSTM”, t. 4, s. 71-82.
- Tarkowski Z., 1987, *Jąkanie. Zagadnienia etiologii, diagnozy, terapii i prognozy*, Warszawa.
- Tarkowski Z., 1992, *Jąkanie wczesnodziecięce*, Warszawa.
- Tarkowski Z., 2001, *Kwestionariusz Niepłynności Mówienia i Logofobii. Podręcznik*, Lublin.
- Zaleska M., 1995, *Zadania logopedy szkolnego w usprawnianiu ucznia jękającego się*, „Wychowanie na co dzień”, nr 12.